

Сторінки 1 і 2 відсутні в архіві.

На престіл вступив Александер III., другий син Александра II. і княгині Гессен-Дармштадської.

О новім монарсі з початку ходили різні слухи і то користні і некористні. Сам цар в коротці зазначаєсь виданем маніфесту, котрий сильно піддержує самодержавіє. Сей маніфест спотикаєсь з маніфестом „Народної Волі“ котрий говорить о забитю царя.

Александер III. був забобонним, упередженням з гори до рішчій і людий, не могучим ніколи узнати власного блуду, недовірливим, підозріваючим, боячимся кожної ложки страви, власної тіни.

В день свого вступлення на престіл відобраз Александер III. відозву „Народної Волі“. Відозва та дісталась вирост до кишені царського сурдута і зміст її був цілком мирний. Визвала она Александра до екликания представителів народа, до надання народови конституції, жадала вільности гадок, амнестії для політичних вязнів а за се в заміну заириснягала зложенє зброї, занеханє змов і гварантовала сунокій в державі.

У відповідь цар оточив ся муром з жандармерії і поліції так, що з самодержавця став ся вязнем. Цар вірив лише поліції і жандармерії, котра взяла в свої руки все. Они ридили освіткою і церквою, війском і парем. Дорадником царя був давний його учитель, Победоносцев, котрий тримав при собі Черевина, Саблера, Янишева, Каткова і отця Иоана Кронштадського.

Ціле своє житє Александер III. боров ся з революцією, боров ся, щоби нарід утримати в темноті, під нагайками і та борба принесла такі плоди, які мусіла принести, то є бомби і пімсту гнетеного людю.

Атентат на царя повтаряв ся оден за другим, однак цар щасливо все выходив. Аж катастрофа під Боржам, викликана бомбою революціоністів надвинула атлетичне здоров'є царя. Цар захорів на нирки. Не помагали ані ліки ані впливи чудотворного Иоана Кронштадського. Став пенхичний царя почав граничити з варягством. Александер III. сконав в р. 1894. Сумне дуже було його житє і то так, що почесні заходу Європи не були в силі осолодити їди, затровуючої кожду секунду житя наймогутнійшого з могучих! Застановляючись над хмурною долею царя можна легко піддатись весівчутю — колиб не тисячі зойків і скарг, добуваючих ся з вязниць.

На престолі засідав Николай II.

Історія повтаряє ся — будучність бодай в частині даєсь відгадати минувшиню.

Николай засів на престолі в р. 1894, 310 літ по смерті Івана Грізного, як двацять пестий цар — як девятнадцятий по першій Романові — як тринадцятий самодержавець (першим автократом був Петро I.) — як сьмий монарх назвиска Голыштайн-Готроп, як пятій з потомків Павла II.

Дані, відносячі ся до двацять пати попередників царя Николая, позволять ся устави в слідуючий ряд: На двацять пати володітелів Росії — дванацять було замордованих, шістьох умерло смертю підозрілою, насуваючою правдоподібність убійства, оден відобраз собі житє а ледви шістьох дочекалось природної смерті т. є. сировадженої в різнім степені і віку хворобами.

Природна смерть на російськїм престолі припадає на кожного четвертого монарха. Однак тут належить ся зробити одно застереженє: до Петра III. (1761), заложителя лінії Голыштайн-Готроп, припадають всі смерті природні; від Петра III. суть тільки чотири убійства, одно самовбійство і дві смерті підозрілі. Смерть природна мала надзвичайні взгяди для жєнщин, бо на чотири імператорові, позволила тром умерти без царовбійства і без підозріння царовбійства. Тільки трох царів дочекалось природного кінця житя, а іменно: Михайло Теодорович, Алексей Михайлович і Петро II. Звіден з числа 26 монархів, вилучивши жєнщини (4) одержимо, що доперва кождий сьмий російськїй цар умирає природною смертю.

Гороскоп такий бувби дуже сумний для царя Николая II., бо він сєть доперва пятим з ряду царем по вбійстві Павла I. — колиб се взагалі могло бути гороскопом. Такий рахунок оперби ся о сьмїшність, колиб нинішних не дав фактів.

Остатнім царем, котрому житє скоротила хвороба, був Петро II. (1730 р.), остатня природна смерть досягла Елисавету (1761), а пізніше ідуць Петро III. (морд), Катерина II. (смерть підозріла), Николай I. (самоубійство), Александер II. (морд) і Александер III. (смерть в наслідок потовчєнь з замаху).

З двацять пати попередників царя Николая II. найдовше панував Іван Грозний, бо 54 літ — а дальше чотирох перейшло трицятілітє, чотирох перейшло двацятілітє володіня, чотирнацятіох не дочекалось і десятого року панованя.

Пересічна цифра панованя самодержавця російського виносить 12 літ і 4 місяці з окрухом кількох днів.

Тих 25 монархів доконало в протягу 310 літ 16 замахів стану і поповнило 12 царовбійств. Трох з тих царів допустило ся зброднє убійства безпосередно (своїми власними руками), иньші ділали через посіпаків та підніжків.

Остатнім царовбійцем на престолі російськїм єсть Александер I. — остатною офірою царовбійства для загорнєня власти — Павло I.

Чи ті понурі цифри стали коли молодому монарсі перед очима — належить сумнівати ся. А ви, право-славні батюшки, котрі віддаєте богу почесь царю — катови, для котрих Бог на небі оден а другий, більший бог-цар на землі, що на се? Гаркніть сльїце. Чейже не дармо вас петербурьскій „бог“ держить та силє на вас та на вашу місію рублі, здирані з хлопца, котрий свою кров на них проливає та кривавим потом їх добуває. Завдайте брехню тим числам. Доведіть, що се все неправда. Чейже ганьба таким „богам“ служити, яким ви служите. Ось кому ви з віч та мігнїїв висплатє заявлєня дитинячої любви та вірного підданя. Ось яких представляєте народови „богами“ та головами церкви!!!

(Дальше буде).

В справі Січинського.

(Оцю статью мієгнєть у *Narzobli* (ч. 120. з 27. м. м.) рим.-кат. євьященїк Ізидор Вєслоух (о. Антїн, Капуцин), котрий і пише під псевдонїмом Антїн Шєх)

Стало ся —

Січинського засуджено. —

Без огляду на те, чи присуд буде виконаний — чи виноватий новисє на шибєнїці — чи може помилують його в Відні —

Сучасна польська совість висловила ся —

Висловила ся нинїшня польська політична мудрість. —

І то не якийсь военний суд видав той присуд.

Присяжні львівські одноголосно — як один муж — з рідкою однодушністю, якої не можна в Польщі осєгнути ніколи, коли ходить о найсвятїйші, найважнїйші, як день лєні справи — на руського патріота видали засуд —

Не узгляднєно ніяких лагодячих обєставин —

Не взито під увагу ані віку — ані духового наєстрою — ані політичної атмосфєри, в якій сповнено проступок —

З неможливою строгістю права —

З безглядною, твердою рішучістю —

З помпєнем всякого милосєрдя і політичного ієалїзму —

Засуджено на смерть фанатика-патріота —

Pereat mundus — fiat iustitia.

А одначє здавало ся би, що Поляки — без огляду на те, як в подібних обєставинах судять звичайно денє — повинні були лєкше зрозуміти лагодячі обєставини, — глибочє ввійти в причини політичного вбїйства, лїпше винкнути в пєнхольогію-молодого проступивка —

Поляки, вроджені в неволі — примушені двїгати кайдани своєї долі і ганьбу політичної залежности — носити на собі пятно невільників і прокляте безмилосєрного *vae victis* (горе побіджєним!) —

Поляки, котрих історія вже більше сотні літ є одним пасмом упокорєнь, кривд, несправедливостей, що о пімсту кличуть до неба —

І одною великою трагєдією невільника, що про соняшну свободу мріє, що до дня ясного щастя зітхє серед темної пітьми своєї тюрми —

І що в шалі свого болю і розпукї то молить ся — то проклинає — і Бога хулить і людий клєне — то знов тужнї піснї співає — або в упадку духа, в почутю нужди своєї і безєля в своїх дозорцїв жєбрає; милосєрдя. —

Поляки, що самі нераз шалїли шалом патріотизму —

Повинні були зрозуміти шал патріотизму молодого Русина —

І милосєрдє почути для нього в серці —

І осудом не кидати на нього —

Але руку простягнути до нього на знак прощєня.

На скільки щє є Поляками — на скільки самі тужать щє за свободою — на скільки самі за миску сочевїці, за умови спокійного ієтнованя не запродали своїх великих національних ієалїв. —

Бо напєравду — де такий Поляк — на скільки дійсно є Поляком — на скільки гадить ся неволею — на скільки ганьби своєї вітчизни не легковажить — на скільки не затратив або не запродав мрій про лїпшу будучність — на скільки вміє відчувати по людськи і не змінив ся в невільника духа, якого вже жадна ганьба не обурить, жадна образа не доторкнєть ся, жадна кривда не запалить —

Де такий Поляк, що в любовнїм шалі для вітчизни болю, що в нерозважнїй тузі за її свободою, в не-терпєливості послужити їй за всяку ціну, а усумнївши ся в справедливність, в правду, в побїду доброї справи —

Не носив би в своїй душі бунту хєч хвилину —

Не лєлів би думки про пімсту —

„Z Bogiem — a choćby mimo Boga“ —

Не навидів би любовю —

Не приймав би до душі своєї затрєсного насїня, з якого родять ся такі діла, як Січинського —

Тільки, що може умов не доставало, щоб те насїне тоді приняло ся і плїд принесло? —

Пригадаймо хлопчї, молодечї пориви наші — мрій — думки —

Найспокоїнїйші нинї, найбільше зрівноваженї, що найрєальнїйшу, найтєверєзїйшу політику ведуть нинї —

Чи не мали хвилі такого шалу? —

Адже найгарнїйший дух Польщі, найбільший з єнїїв наших — той, що перед ним цілий нарід від де-єяток років хилить свої чола з любовю і почитанєм —

Чи не виспївав у таку хвилю — піснї пімсти? —

Чи навіть зради, сповненої з шалу розпучливої любви до вітчизни —

Не підніє до героїєства? —

Чи Валєнрода не пристроїв блєском героїзму? —

Звідки-ж така безглядність в судженю вчинку, який мусїв заболїти кождого Поляка —

Але який — з огляду на тепєрїшнїй наєстрїй Русинів —

Повинна була зрозуміти польська совість.

Адже недавно подібну справу судили в Вадовицях.

Вадовицькїй суд — також суд присяжних — оправдав Добродзїцку за її замах на Скалона.

Польська совість відізвала ся тоді щиро — правдиво — не закаламучєна фальшивою політичною мудрієтю, оглядом на висшї політичнї рації —

Поляки не хотїли засудити Добродзїцкої —

Як колись Жиди на каменованє не віддали явно грїшнїцї, коли Христос поклав їм питанє: Хто з вас без грїха? —

Чому-ж нинї заглушили совість? —

Чому-ж нинї сьміло, однодумно сєгнули по камїнь? —

Чи-ж пнакше судили би в своїй власнїй справі — пнакше, коли ходить о Русинів? —

Правда, що Потоцькїй — то не Скалон —

Що галицькї обєставини — се не обєставини в Королїєвстві —

Але пєнхольогія Добродзїцкої і пєнхольогія Січинського та сама. —

Січинськїй бачив у Потоцькїм ворога своєї вітчизни, як Добродзїцка в Скалоні —

Що більше — може більше, пєбезпєчного, бо тако-го, що може приєпати руськїй люд, приєднати його, успокоїти в нїм хвилі національної сьвідомостї. —

Коли увільнили Добродзїцку — і Січинського бо-дай лагіднїйше треба було судити.

Коли Січинськїй винєн смерті — і Добродзїцка повинна була згинути.

І коли присуд на Січинського справедливий — то, йдучи далі, треба признати всі ті давнїйші й нинїшнї засуди смерті на Поляків, що бунтують ся —

То справедливі ті криваві екзекуції післяповєтанчї і після-революційнї, перед яким одначє здрігаєть ся польське серце —

То справедливо і слущно ведуть на шибєнїці най-лїпших, найгарнїйших синів Польщі,

Чи подумали про те ви — судїї львівські? —

Що присудом вашим на Січинського потвердили ви всі присуди на польських патріотів в иньших частях краю —

Що ви приклали печатки й підписи ваші на безчесних актах російських полєвних судів —

Що ви стали в рядах тих суддїв, які осудили ге-роїв польської свободи, і сказали до тих жертв: „Ви винні смерті“ —

І під шибєнїцї, на яких мали висїти борді за Польщу — разом з російськими катами й ви пішли в згоді з ними і в єпільнїм з ними осудженю патріотичних фанатиків.

І коли-б бодай засуд смерті, що його видали ви з такою однодушністю — на яку — на жалє! — не стати вас ніколи, коли ходить о правдивє добро вітчизни — був подиктований справді розумною політикою —

Коли-б бодай справді обїцював корпєть —

Коли-б заспокоїв прїстраєти, вилїчив якєсь зло —

Причинив ся чимєсь до розвязки єумного руського питання. —

Але-ж кровю — не змиваєть ся крови —

Ані огню — не гасить ся огнем —

Ані пєнаєвєсти — не лічить ся пімстою й нена-вистю —

Не туди дорога до полагодженя руської справи — Шибєнїця Січинського стане навпаки боевим пра-пором для Русинів. —

Той, що може, живучи, будучим вчинками — коли він правдивий патріот — відпокутував би свою вину єупроти Польщі і єупроти добре зрозумілого ін-терєсу Руси —

Станє кличєм братовбїйчої боротьби. —

Памятайте — Русин, на скільки не має енергїї до діла, якє будучє — то має завзяте і наклїн до пімсти. —

(Продовженє на 4-їй стор.)

„Свобода“

часопис для руського народа в

Америці і орган „Р. Н. Союзу“,

виходить що тижня в четвер і

коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00

до стар. краю на 12 місяців \$2.00

в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всег-

да з гори.

Гроші треба посилати в ре-

дажістрованим листі, або через ек-

спресовий, або почтовий money

order (моні ордер). Money order

то є карточку, котру дистанце

від почтара або агента на ек-

спресовім офісі, пішліть нам бо

без того ми не годні гроший ді-

стати.

Адрес:

„SWOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.

Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-

нити мусить подати нам, крім

нового, також свій старий адрес.

Дописи просять ся писати ли-

шень на одній стороні картки.

Дописи непригожі до друку ни-

щать ся, наколи з гори не було

зазначено, що жадає ся її звор-

оту і не було залучено марок на

зворот.

„Чому Р. Нар. Союз“ кріпшає і могутнїє з кожним днем?

Ось Вам шан. читачі факт, і

то не аби який, а особливо для

тих, котрим є „солею в оці“ ся

одинокка наша інституція в Аме-

риці.

Незаперечить ніхто мабуть,

що „Р. Н. Союз“ як рівнож і дру-

гі подібні запомогові наші Ор-

ганізації, пережив від самого по-

чатку свого істнованя не одне

„але“, завдяки тим людям, що

то для особистого свого хісна

чи цілий, звикли в сколоченій

воді ловити рибу.

Хто із наших шан. читачів не

тямить гаразд усіх тих так звн:

„наставленій“ Оліфантської

„Правди“? Хто не тямить сих

рад ініціаторів Московско-кн-

тославної ідеї, після яких вихо-

дило-б що для нашого робітни-

ка і тут, на вільній землі Ва-

шингтона одинокка дошка спасе-

ня се поклоненіє царю батюшці!

Хто мав спромогу перекона-

ти ся о конкуренції чужих, і во-

рожих нашим народнім переко-

наням і інтересам других запо-

могових інституцій в сім краю,

сей не заперечить, що ті, котрі

вмаляють в нашого робітника

„дешівість“ якоїсь організації,

суть по більшій часті если не

провокаторами, то несвідомимп

індивідуумами, котрі, — як то ка-

жуть ся — хочуть стріляти, а Го-

подь Бог має кулі за них но-

сити!....

Бо чия в теперішнім шаленім

тупості промислу, збісілій кон-

сустенції взглядом ненаситного

долара ріжних корпорацій не

змінше є вмаляти в нашого не-

свідомого робітника, що за мар-

няк якихсь пару центів місячної

зкладки наш чорнороб може за-

безпечити ся цілковито „перед

чорною годиною“ і то себе, і сво-

о рідню як се він забезпечує ся

у дорожнім „Р. Н. Союзі“?

Але менше уже про матері-

альну сторону таких перехваля-

тих організацій. Відвернувши

другу сторону сего „медалю“ пе-

реконуємо ся, що і під взглядом

моральним, ці організації не

пішли далеко.

А що „Р. Н. Союз“, як народ-

на Організація гуртує під свій

стяг усі частини нашої суспіль-

ности без ріжниць пола, стану,

чи політичних відтінків, а тим

самим і наше духовенство, про-

те, й „Р. Н. Союз“ дає повну за-

руку, що у нїм мораль стане на

першім місці.

І дійсно.

В часі, коли нещасна наша

греко-католицька церковь в Аме-

риці через деморалізацію деяких

запоморечених московським пан-

слявизмом одиниць захитала ся,

і коли в найтяжшій для нїєї хви-

лину прибув тут Іх Преосв. С.

С. Ортинський, то чорні думи

від всіх иньших нібито католиць-

ких Організацій перші вдарили

на нього каменем.

А що робить „Р. Н. Союз“, се

нібито після їх поглядів гніздо

„безбожників“, „радикалов“ ате-

їстів? Р. Н. Союз не тільки, що

не прикладає руки до киричї

московських наганячів, але як

пристало на правдиво народню

Організацію, бере в заштиту пер-

шого греко-кат. зверхника своєї

церкви в Америці, коли всі инь-

ші і до днесь гавкають в неко-

ристь Епископа. Попри се од-

нак вони для замилення очей на-

шим робітникам, грають дальше

по фарисейськи ролю Христия-

нських інституцій.

Я далекий мішати ся до цер-

ковних справ. Знаю однак зі

свого власного досвїду, що у

більшости нашого народу релі-

гія, то щось таке сьвяте, рідне та

ідеальне що забий нашомо до-

бразі батька і неньку, відбери

йому дорогу дружину, самого йо

го оплюй, та навішай на нього

псів, то він буде мовчав — але

горе тобі, если посмієш дотор-

кнути ся його релігійних чувств!

Знають, як бачу, гаразд сю

чутку струну у нашого чорно-

роба і московські хулігани. Од-

жеж і не дивота, що через фаль-

шиві інсинуації про „Р. Н. Со-

юз“ наша організація не могла

двигнути ся до властивого роз-

цвїту свого завданя.

Але нарід наш в Америці хоть

і запоморочений подекуди ріж-

ного рода фальшивими проро-

ками, приходить поступенно до

свідомости, пізнає, хто наш

„стрик, а хто колодою у бік“, а

сего доказом є теперішній ве-

ликий зріст нашого „Союзу“, а

властиво його Відділів по усім

усюдам Америцької Руси, котрі

— на превелику радість низше

підписано, ростуть наче гриби

по дощи....

І чия-ж у тім заслуга?

Безперечно самих наших ро-

бітників! Так, товариші робіт-

ники.

Хотячи покінчити вже раз з

проклятою ворожнечою по-

між нами в Америці, і винищи-

ти раз червака, котрий нищить

наш народний організм, сотво-

рім перед усім успішними си-

лами одну, велику, непо-

житну народню грома-

ду з девизом: В лучности сила!

Бо аж таким після моєї гадки

робом зможемо пізнати хто ми,

„ким і за що закуті“...

І... сьміло покотимо наше на-

родне житя, витиченим руслом.

Михайло Беля,

Гол. Організатор „Р. Н. С.“

ДОПИСЬ.

3 Elizabethport, N. J.

Доси не було ще мабуть з на-

шої місцевости ніякої дописи в

„Свободі“. Причина сему така,

що між тутешніми Русинами не

зайшло нічо такого, з чим вар-

аб було ділитись із ширшим за-

галом Русинів. По за хліб на-

сушний ми про нічо инше не

дбали.

В останніх часах змінилось

по трохи на ліпше. Зрозумівши

вагу злук, ми почали організу-

вати І так насамперед завяза-

лось у нас за старанем пп. М.

Мамчака, Т. Жилки і Я. Родзи-

няка братство сьв. Михайла, яке

вступило до Р. Н. С. (відділ 145)

і яке в короткім протягу часу

придбало собі 53 членів; а в по-

сліднім місяці з'організувалось

головно заходом п. Л. Генегі

нове товариство „Запорожська

Січ“, що становить 234-ий відділ

в Р. Н. С. і до якої на першім

мітингу вступило 35 членів.

Цілею сего товариства, попри

матеріальне забезпеченє его чле-

нів в рамках статутів Р. Н. С., є

гуртувати тутешних руських мо-

лодців в одну громаду, будити в

них народнього духа через чита-

не писем і книжок та підносити

їх морально, устроювати чисто

руські забави, вечерниці і т. п.

Ми стараєм ся отворити у себе

просвітне огнище, читальню, і

маємо в Бозі надію, що при по-

радї і підмозї нашого духовного

отця наступить се вже в корот-

кім часі.

До уряду „Запорожської Січі“

входять отсі юні молодці:

Предсід. Лука Генег, секретар

Стефан Руртас, его заступник

Андрей Кицик, касієр

Олекс Генега, контр. комісія

Сень Пришляк і Йосиф Чечіль, а

дозорці хорих Юрко Шевчук і

Гриць Могіла.

Мітинги відбувають ся в кож-

ду третю суботу в місяці о год.

7½ вечером в гали п. Цюрчака

на розї улиць South Park і Front

str.

Всі руські молодці з Eliza-

bethport-у і околиці повинні

ставати в ряди сего товариства,

І доказом, що хоч глибоко епіділа польська душа, то ще є в ній огні, що можуть вибухнути знов чистим, святим полемієм. —

А ви, мудрі польські політики, тверезі польські патріоти, розумні державні мужі, на яких так довго ждала вітчизна —

Що здобували ви для неї досі самі погроми і самі сороми —

Дай Боже, щоб ви не мусіли оплакувати ще страшніших результатів вашої політичної мудрости. —

Застановіть ся, піддайте тверезій критиці ваші вказівки —

Адже непомилними хіба себе не вважаєте —

Отворіть очі — і дивіть ся, в яке багно ведете вітчизну. —

Січинський заявив, що послідною каплею, яка відограла рішачу роль в його духовній трагедії — був факт політичного союзу Поляків у Галичині з московілами.

Русин сповняє убиство над представителем польського правління за те, що польське правління підпирає в Галичині московіліство — Русини боронять Галичину перед підпиранням прихильників Росії самими Поляками. —

Галицькі Поляки волять Росіян ніж Русинів.

Як колось Греки в Царгороді воліли турецький турбан, ніж католицький хрест. —

Се в кождім разі знаменне і дивне.

Послідна почта принесла звістку, що присяжні внесли до цісаря просьбу о помилувані. —

Могли підсудимого самі увільнити від смерти, але не зробили того. —

Засудивши його на смерть, хотять скинути відповідальність на Відень. —

Декого зворушує та ласкавість —

Але коли о ласку звертають ся до Відня, то чому не помилували його самі? —

Коли вважають його винним смерті — не повинні просити о ласку —

Коли думають, що він гідний помилування — то по що його засудили? —

Се виглядає трохи на те Пилатівське вмить рук — „Ми не винні тої крові“.

Се неначе поставлене свідчення двом богам. —

Січинського може врятує те відкликане до цісарської ласки —

Але пята з польських суддів не змие.

Антін Шех.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

М а й

13 Ч Якова ап.
14 П М а й. Єремії пр.
15 С Бориса і Гліба
16 Н 6 О Сліпор. Т.
17 П Пелагії
18 В Ірини муч.
19 С Іова

— Дня 7-го мая застановлено працю в майнах належачих до Lehigh, Coal Co. в Вилксбері, Па. і 800 майнерів страшило заняття. Урядники подають за причину, що показала ся потреба пороблення деяких технічних уліпшень і праці коло того потребують якийсь час. Робота в майні правдоподібно робить ся аж в осени. Рівнож ходять чутки, що сим днями застановлять на пару тижнів роботу і по иньших майнах в околиці.

— Як належить бути осторонними з усіма формами, що „дають роботу“ свідчить факт арештована дня 7-го мая власників фірми Гейзіг & Шефер, що містила ся під ч. 500 5-th Ave в Нью Йорку. Ся фірма, як показало ся, даючи роботу обдурила апікантів на яких 50 тисяч доларів. Обіцявано там роботу з платнею від 15 до 30 дол. тижнево, однак апікант мусів поперед зложити кавцію 50—150 д., а по сім не бачив уже ні кавції, ні роботи.

— В місцевості Mercer, Pa. 10-го мая покінчив ся процес проти рабівників хлопця Billy Whitle, яка то справа свого часу наробила великого шуму. Головного винownika, Boyle засуджено на дожиттєнну в'язницю, а його жінку Марію на 25 літ. По оголошенню присуду обоє засуджені зложили сензаційне, зікнане, після якого виходило б що піврване упрямовав шваргер родичів піврваного хлопця, та що вони були лишень орудієм в його руках. Рівнож і батько хлопця мав бути вмішаний в отсю аферу. Скільки на сім правди, на разі годі знати.

— Дня 10-го с. м. в Константинополі, в меші Аюб, одинокий бтдівлі в столиці Туреччини, де є заборонений вступ чужинцям і інновірям, відбула ся церемонія опоясання мечем Османа нового султана, Магомеда V-го. Церемонія опоясання мечем є рівнозначна в Туреччині з Церемонією коронування в иньших монархіях. При церемонії були присутні крім міністрів і найвищих генералів сухопутного війська і морянки також і репрезентанти парламенту, магоміданське духовенство, турецький патріарх, рабін і заступник болгарського єгзарха. Се було пораз перший в турецькій історії, що при такій церемонії були присутні інновіряці. По скінченій урочистості вийшов султан на площу перед мошею, де хор шкільних хлопців відспівав „Гімн свободи“

— Заборона куреня для молодих. З днем 1. цвітня с. р. увійшов в Англії в жите закон, після якого особам понизше 16 літ не вільно курити. Поліціанти, дозорці городів і инші особи, що мають допильнувати публично порядку, одержали наказ відбрати від всіх, що дітають против того закона, папіроси і тютюну, а так само не вільно й склепарям під загрозою острої кари продавати дітям тютюн і папіроси. Дальше розпоряджене постановляє також, що молодим особам не вільно ходити до шинків, а шинкарям не вільно продавати малолітнім горівки та иньших алкогольних напінків. Такий закон здав би ся дуже й у нас, а тоді чей було би може менше усяких молодечих проступників, якими суть череповнені тутешні в'язниці.

— Як живе ся нашим братьям під православним батюшкою царем, і то тепер, коли в Росії вже є якась „конституція“, нехай послужить слідуєчий факт: Товариство „Просвіта“ в Одесі задумало уладити музично-співачькі вечерниці. Одеський генерал Толмачов однак заборонив співати пісень по українськи та зажадав, щоб кожду пісню співано в московським переводі. А мало ся співати не аби які пісні, а такі революційні і для цілости російської держави небезпечні, як пісня... „Ой не ходи Грицю тай на вечерниці“!!! Раді не раді, одеські „Просвітяне“ послушали генерала і піснели йому такий переклад російський пісні „Ой не ходи Грицю“:

Ай не ходи Гришка
Ай да на журфікс,
Ай там зляга дівки
Сдѣлають тѣ кинес...

Сей переклад народної пісні так подобав ся генералови, що він приказав співати таки по українськи. — І чи не гарний ся образец з „конституційної“ Росії? Як ви думаєте, приверженці кнутославля?...

— Губернатор стейту Нью Джерси підписав законопроект, який від дня 4-го червня набиратиме правної сили і як закон має обов'язувати в цілмі стейті, а після якого не сьміє на внутрішній стороні салюнів знаходити ся ніяка, хочби і найменша вивіска. За переступлене сього закону має накладати ся кара, якої висоту однак сей закон не означає. Щоб однак „костюмери“ не були зовсім в непевності, якого сорта напінки ждуть на них в середині, то вільно буде салюністам з середини приліпяти на вікні паперове оголошене зі списком напінків, яке оголошене однак не сьміє бути більше, як 20 квадратних стіп. Усі знаходчі ся тепер над салюнами золоті вивіски мають бути знищені. Вартість сих вивісок в самім тільки місті Джерси Сіті обчислюють на 200.000 доларів.

— В місті Indiana, Pa. помер пастор методистської громади. Громадяни пожалували за ним не ломили собі довго голову над сим, кого вибрати за його заступника а одноголосно припоручили жінці помершого сповняти дальше церковні функції. І ось вона сповняє всі церковні служби та говорить проповіді. Так отже є се правдоподібно перший случай, де жінка стала сьвященником.

— Украти на 25 мільонів. Російські власти викрили великі крадіжки, які роблено по залізницях в цілій Росії, і які організувала шайка залізничних слуг під проводом двох інженірів, Соколова і Петренка. Сих двох із сотнею ще иньших вже арештовано. Найдено в них крадені річі, 3—4 пуди ріжних урядових паперів, підроблених документів, на підставі котрих надіяли ся ще одержати крам. Частина переписки починаєть ся ще в 1905 р. Між арештованими є 20 женщин, котрі вживано на самі трудні справи. Не зловлено ще 200 осіб, котрі роблять тепер на залізницях. З найдених документів виявило ся, що за три роки ся компанія вкрала залізничного майна більше як на 25 мільонів рублів.

— 3 царства темноти. З села Войнихи псковської губернії доносять до російських газет, що там баби почали вже готуватися до „страшного суду“. Повстала в них така думка через те, що через їх село пройшов якийсь подорожний і намовляв усіх показати ся, бо скоро буде кінець сьвіту; піде з неба огневий дощ і попалять всіх, хто не покається. Подорожний пішов, а баби стали готувати ся до „світлопредставлення“. Пішли до лазні, вимились, одягли ся в чисті сорочки, причесались, причепурились, поспідали „в останнє“ і

полягли на печі ждати „огненно-го дощу“. За бабами пішли і деякі чоловіки. Дехто спав добре „в останнє“, а дехто і просидів цілу ніч. Але минула ніч, минув і день, який визначив подорожний і нічого не сталося.

— Програвав жінку. В Нижнім Новгороді (Росія) оден з тамошних жителів, Микола П-ський дуже любив грати в карти. Грою він так захоплювався, що програв не лише всю пенсію, але дібле своє майно. Коли вже не стало що програвати, поставив на карти свою жінку. Карті недописали і жінку взяв син одного купця. Таким чином сердешна жінка визволила ся від тяжкого життя з осоружним чоловіком. П-ський скоро зовсім збанкрутувався, кинув службу і став ся босьяком.

— Накопи тутешний мільярд, Карнегі викине кільканаять тисяч доларів на бібліотеки, часописи здіймають страшний крик, під небеса величаючи сего філантропа. Придивим ся тепер однак з відки він бере сі мільйони на бібліотеки. Передовсім його власні робітники не можуть ніяким робом користати з фондіваних ним бібліотек, позаяк по його сталінних усюди працює ся 12 годин. Робітничі юні в його фабриках суть цілком знищені. Робітники по його заводах дістають 40% менчу платню, як робітники по таких самих фабриках де инде. З занятих у його фабриках 17.000 робітників всего лишень 120 робить по 8 годин, а всі решта по 12 годин денно і то протягом 7 днів на тиждень! В році 1907 з його фабрик винесено 5000 покалічених, з якого то числа кожний десятий лишив ся калікою на ціле жите. Рівнож 500 робітників в тім році вбито. З числа 500 вбитих робітників, 88 родин не дістало ні цента, а 39 процент ледви дістало на кошта похорону. Тисяч случаїв смерти в Пітсбургу рік річно спричинюють методи Карнегі, який не дасть ні цента на поправу санітарних відносин. Десятки тисяч незаосмотрених вдів і сиріт кидає ся на дорогу ганьби і завдяки Карнегію Пітсбург став правдивою ганьбою Америки.

— Отсе коротко переповідає зміст казаня, яке виголосив Rev.

A. Irwin 9. мая з казальниці церкви Church of Ascension, положеної на розі 11 ул. і 5 евіні в Нью-Йорку, отже в найбільше аристократичній ділянці міста. Вірні — самі мільйонери слухали набожно слів проповіді, однак більше як певно, що слова бесідника впали на дуже кам'янисту рілю.

ЗАЯВА.

На численні запити моїх знайомих і приятелів я уважаю за відповідне публично заявити, що з дописами підписуваними в „Свободі“ і „Хлопським Параграфі“ псевдонімом „Грицько Чалий“ я не маю нічого спільного, та що я ніколи не підписував ся сим іменем. Протівно, від часу могого прибути до Америки, то є від то літ я всегда підписував ся або своїм повним іменем, або псевдонімом „Чалий“.

Сава Чарнецький.

Ми зі своєї сторони заявляємо, що псевдоніми: „Грицько Чалий“ і „Чалий“ належать до цілком двох окремих людей, та що добр. Сава Чарнецький з добр. „Грицьком Чалим“ не є ідентичний.

Редакція.

Велике народне ВІЧЕ

В справі засуду Мирослава Січинського в Галичині відбуде ся

в суботу 15-го мая 1909 р. о 5-й год. попол.

в гали під церквою, в Hazleton, Pa.

Русини-Українці! В кого хотіть крапля еще теплої крові і кого обурює варварство Ляхів в Галичині, нехай явить ся на се віче. Збитою масою запротестуймо та жадаймо увільнення Мирослава Січинського.

КОМІТЕТ.

Перший Великий Баль

і театральне представлене

комедії в 1-ім акті

Н а с т о я щ і

заходом Товариства „Українська Муза“ в Jersey City, N. J.

відбуде ся дня 31-го мая (Decoration Day)

в найбільшій гали нашого міста

ELKS HALL, corner Henderson & York Str.

Грати буде перворядна музика.

Режисер і управ. хору п. А. Гела.

Початок балу о год. 2-й по полудні а театрального представлення о год. 8-й ввечером.

По представленю баль продовжує ся до раня.

Вступ на Баль і Представлене лиш 35 цт.

Дуже добра нагода весело забавитись, тим більше, що того дня загальне американське свята, день вільний від праці.

Уідає Балю буде також „Почта любови“.

На сю забаву сердечно запрошує місцевих і дооколичних гостей.

КОМІТЕТ.

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, широко-руська церковно-народна газета.

Виходить в Нью Йорку кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир“ друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечасна Редакція Душпастира! — Признаю Вам щирю правду, що ніяка часопись так не одволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну пошту, легкий, м'який дощ... Нехай засіє благодать Божа над сим початком так гарного і святого діла! — З поважанем Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже щодня. Тож завоюйте „Душпастир“ чим-скорше для себе і для Ваших своїх і вважати тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посылати (найліпше почтовим монет-ордером) на імя:

Rev. A. Ulitsky, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

В память Драгоманова

відбудуть ся

Великі Вечерниці

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ“

при співучасті товариства

„УКРАЇНСЬКА МУЗА“ з Д. Ж. С.

в суботу, дня 22-го мая с. р.

в Progress Assembly, 28-30 Ave A, New York City

Початок о год. 7-й ввечер.

Запрошує ся усіх прийти і віддати честь тому, який був „розумом України“.

КОМІТЕТ.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Дмитро Канігула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульничий,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршон,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg,
Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.
Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 23 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Frank-
lin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke Mass.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
одинок руско народна органі-
зація в Америці.

Приймає членів від 1 року
до 40 літ життя.

Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отец родин в шпитали
божевіллях, Союз платить
що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ВАЖНЕ
ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
всі гроші належать до каси Р. Н.
Союзу, посилає ся так: на money
order-ах або чеках виписує ся
ім'я Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний мо-
ney-order або чек не посилає ся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
казами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секрета опісля відсилає
Іх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 909. КВІТ \$500.00
на п'ятсот доларів, котрі п. Тек-
ля Хомкович отримала як по-
смертну за допомогу по мужу Пав-
лі з Головної Каси Руского На-
родного Союзу в Америці.
Ansonia, Conn. 1909.
Текля Хомкович.

Сьвідки:
Василь Глива,
Григорій Патинюк.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці
Відділ (число) 10.
Ф. Бодон предс.,
А. Кляцко секр.

23. КВІТ \$17.00
на сімнадцять доларів, котрі п.
Еміль і Настазія Хома отримали
як посмертну за допомогу по донь-
ці Марія з Головної Каси Руско-
го Молодечого Союзу в Америці.
Ansonia, Conn. 1909.
Еміль Хома.

Сьвідки:
Василь Глива,
Григорій Патинюк.
Віи місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.
Відділ (число) 10.
Філіпп Бадон предс.,
А. Кляцко секр.

Ч. 911 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Гриць
Козак отримав як надзвичайну
запомогу за утрату обох ніг з
Головної Каси Руского Народо-
ного Союзу в Америці.
Port Jervis, N. Y. 6 Мая 1909.
Гриць Козак.

Сьвідки:
Максим Козак
Іван Прохера.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 198.
Григ. Гумовський предс.,
Мих. Косоного секр.

Рух
в відділ Р. Н. Союзу.

LANCASTER, N. Y. бр. сьв.
Василія, від. 87 подає до відо-
мості, що в місяцях маю і червню
приймає до братства без вступ-
ного а до Союзу після статуту.
Мітинги відбуваються в неділю
по 15-ім в галі Old Fellow під ч.
45 Central Ave. Lancaster, N. Y.

Дмитро Сухиня предс.,
Василь Москаль кас.,
Стефан Кінг секр.

PORT JERVIS, N. Y. бр. сьв.
Арх. Михайла, від. 193. подає до
загальної відомості всім членам
що місячний мітинг, котрий мав
відбути ся 18. цвітня — відбуде
ся доперва в неділю, 16. мая о 7.
год. вечер в галі під рим. катол.
костелом Пр. Діви Марії, 50 Bell
Str. Всі члени, що залягають роз-
мет за 2 місяці і братську вкладку
а не являть ся на мітинг, буду-
ть суспендовані.

Григ. Гумовський предс.,
Михайло Косоного секр.

BELLE VALLEY, O. бр. сьв.
О. Ник. від. 224 подає до відо-
мості, що слідує члени зіста-
ти суспендовані: 1) Мих. Воро-
на, 2) Олекса Басцішин, 3) Ник.
Пінчак, 4) Семко Сторошка.
Сих членів прийняти не можна
до ніякого другого відділу після
234 параграфу статутів Р. Н. С.

Мих. Когут предс.,
М. Ворона секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „За-
пор. Січ“, відд. 117 взиває всіх
своїх членів, аби конечно явили
ся на мітинг, дня 15-го с. м. в
звичайній годині і звичайнім
місці. Ст. Гладкий секр.

FRANKLIN FURNACE, N.
J. бр. сьв. Івана Хрест. від. 71
подає до відомості, що вибрано
слідуєчий уряд: Мих. Олійник
пр., Март. Саболь кас., Вас. Ва-
сильшин секр. (Box 19, Franklin
Furn.) Іван Секула і Ів. Махо
доз. хорих.

Вас. Васильшин секр.

SPANGLER, PA. бр. Благ.
Пр. Бог. від. 120 подає до відо-
мості, що нових членів в віці
від 16 до 35 літ буде приймаєти
в місяцях маю, червню і липню
за половину вступного.
М. Белей секр.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Вас.
Вел. від. 229 подає до відомості
що від тепер братські мітинги
будуть відбувати ся в кожду
третю неділю о год. 3:20 по
пол. в церковній галі.
Г. Дзьобко секр.

NEW YORK, N. Y. тов. „Зо-
ря“ від. 69 подає до прилюдної
відомості, що мітинги відбува-
ють ся 1-ої і 3-ої суботи кождо-
го місяця. Кождий член мусить
вирівнати всі свої задегlostей: 1.
місячне, 2. розмет, 3. карп; в ра-
зі невирівняння своїх задегlostей
зістає суспендований.
В. Маркевич предс.,
М. Мартинів кас.,
Й. Биць секр.

DONORA, PA. бр. сьв. Димп-
рія від. 157 подає до відомості
що в місяцях цвітню і маю при-
ймає до братства за половину
вступного. Мітинги відбувають
ся в кожду четверту неділю по
першим в галі під церквою на
5-ій улиці.
Ів. Цейко секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „За-
порож. Січ“ повідомляє всіх жен-
щин, що до товариства припи-
має ся жінщини без вступного в
місяцях: марцю, цвітню і маю.
Кожда жінщина платить 25 цнт.
місячно, а в разі хороби дістає
3 дол. бенефіту тижнево.
Мітинги відбуваються в галі
Козачика 167 Е. 4-th Str. N. Y.
С. Гладкий секр.

КЕОКЕЕ, VA. тов. „Січ“ від.
219 взиває тих членів, що повід-
їздили до Пенсильвенії, аби зго-
лосили ся безпременно до:
Т. Починюк,
938 Mt. Vernon Ave.,
Scranton, Pa.

KINGSTON, PA. бр. сьв. Арх.
Михайла, від. 208 взиває своїх
членів, щоб кождий явив ся на
мітинг дня 17-го мая с. р. до га-
лі під числом 498 на Kill Side
Lodge, Kingston, Pa. Неявив-
ший ся член підлягає карі після
статутів.

П. Єрвін предс.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. І-
вана Хрест. від. 96 подає до ві-
домості, що в місяцях маю і
червню приймає нових членів
за половину вступного. Мітин-
ги в кожду четверту неділю по
першим в галі „Просьвіти“ під
ч. 109 7-th str. S. S. Pittsburg, Pa.

Т. Поливка предс.
В. Коропеч кас.,
Д. Газдайка секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукування знакомих, оголо-
шення балів, представлень, схо-
дін і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

Кружок Амасторів
русської громади церковної при
Chestnut Str., Yonkers, N. Y.

виставить в суботу, дня 15-го
мая с. р. в McCann's галі,
25 Broadway, українську коме-
дію-оперету в 2-ох діях
„НАТАЛКА ПОЛТАВКА“
Івана Котляревського.

Початок точно о 8-ій вечером.
Вступ: перші 2 ряди по 35 цт.
решта крисел по 25 цнт.

На се представлене щиро сер-
дечно запрошує ся усіх місцевих
як і дооколичних Українців.

Комітет.

ПЕРШИЙ БАЛЬ
на дохід гр. кат. церкви сьв. Ап.
Петра і Павла в Монессен, Па.,
уряджує товариство „Банду-
рист“ дня 15-го мая 1909 р. в ні-
мецькій галі. Забава буде
переплітана хорошими піснями
„Бандуриста“. Початок о год. 3-
ій з полудня.
Вступ 50 цнт. для самотних
жен 25 цнт.
17—18 Комітет.

ПОЗІР! PROVIDENCE, R. I.
Перший Великий Русько Укра-
їнський БАЛЬ!
устроє тов. Кн. Данила в Су-
боту, дня 22-го мая 1909 в „Со-
lumbia Hall“ на Putman st. По-
чаток точно о годині 6:30 вече-
ром. Запрашає ся всіх чесних
Русинів з Провіденс і околиці,
де молоді і старі зможуть доволі
забавити ся. Музика руська.
Вступ для мужчин 25 цнт., для
жінщини 15 цнт. За добру забаву
ручить
17—19 Комітет.

ПОЗІР!
ТРЕТИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
уряджує бр. сьв. О. Ніколая в
Perth Amboy, N. J. 730 State St.
Pulaski Park дня 30. мая 1909 р.
Початок точно о год. 4-ій по
полудни. Вступ для мужчин 25
цнт. для жінщини вступ вільний.
Весь дохід призначений на гр.
кат. Церков. Всіх Русинів з
Perth Amboy і околиці запро-
шує ся щиро.
Музика буде грати під прово-
дом Русина, М. Хріна.
За добру забаву і музику ру-
чить
Комітет.

БАЛЬ
устроє тов. „Любов“, в суботу,
дня 15-го мая с. р. в New Acade-
my Hall, 525 S. 4-th str., Philadel-
phia, Pa. Початок о 7-ій годині
вечером. Всіх, що люблять весе-
ло забавити ся, щиросердечно
запрошує
16—18 Комітет.

ПОЗІР!!! ПОЗІР!!!
ПЕРШИЙ БАЛЬ
устроє „Тов. Січ“ в New Ken-
sington, Pa. від. 158. Р. Н. С.
в суботу дня 15-го Мая 1909 р.
в Opera House на 4-th Ave. New
Kensington, Pa.
Початок точно о годині 4-ій
вечером. Вступ для мужчин 50
цнт., дівчата даром.
Запрашає ся всіх чесних Ру-
синів з New Kensington, Pa. і о-
колиці на сей ПЕРШИЙ СІЧО-
ВИЙ БАЛЬ де молодші і стар-
ші зможуть до „от.“ забавитись.
За добру забаву ручить
Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Заходом Укр. Товариства „Про-
сьвіта“ Від. 204 Р. Н. Союзу
відбуде ся
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
дня 29-го Мая 1909 р.
в Manhattan Lyceum, 66-68 E.
4-th Str. New York, N. Y.

Оркестра п. Г. Смоленського.
Між танцями розривка для
молодіжи: „Почта любови“.

Початок о год. 7-ій вечером.
Вступ 25 цнт. від особи.

Запрашаємо на той Баль всіх
Українців, так Нью-Йорських як
і дооколичних.

Весь чистий дохід призначе-
ний на школу ім. Олени Січин-
ської в Галичині.

За чесну забаву ручить
17—20 КОМІТЕТ.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроє братство Покрови Пр.
Богородиці, відд. 184 Р. Н. С. в
неділю, дня 23-го мая, в галі
Франковського, в Whiting, Ind.
Початок о год. 3-ій по пол.
На сей баль запрошуємо всіх
доохресних Русинів і Русинюк
За добру забаву і сьвіжі наппи-
ки ручить
Комітет.

Виназ членів Р. Н. С.
за місяць Цвітень 1909 р.

Віда	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Дуги	Віда	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Дуги
1297	842	108	58	205	18	3	—
255	2	109	34	216	39	—	—
3225	827	110	29	217	2	60	—
463	518	111	6	218	11	—	—
575	10	112	5	219	11	2	2
6101	—	2113	42	220	8	9	1
7144	433	114	40	221	13	36	—
840	133	115	32	222	44	10	18
984	23	116	12	223	29	15	—
10100	1037	117	32	224	22	—	—
1129	9	118	5	225	35	—	—
1284	3	7	119	226	18	—	—
1324	1	5	120	227	23	—	—
1489	24	26	121	228	17	2	—
1535	—	—	122	229	92	4	14
16208	316	123	153	230	18	3	—
1728	—	124	24	231	40	6	—
1830	16	125	—	232	34	—	3
1965	545	126	37	233	37	1	—
2060	311	127	14	234	9	23	—
2115	4	128	14	235	22	—	—
223	—	129	50	236	1	17	—
2341	7	130	18	237	10	7	—
2417	1	2	131	238	13	—	—
2550	3	2	132	239	34	16	—
2635	—	2133	6	240	18	2	—
2749	737	134	32	241	—	—	20
28137	3514	135	135	242	14	2	—
2929	122	136	24	243	4	12	—
3078	917	137	10	244	23	2	4
3139	—	138	6	Разом	9778	1407	1424
3251	6	139	27	Всіх членів при кінці мі-			
33198	7144	140	40	сяця Цвітня було в „Р. Н.			
3422	—	141	14	Союзу“ 12.609.			
3546	5	142	11	Т. Лабовський,			
3642	17	143	60	гол рекорд. секретар.			
3746	114	144	17	ПЕРШИЙ БАЛЬ			
3883	611	145	17	на East Buffalo, N. Y. устроє			
3952	8	5	146	парохія сьв. Миколая, в суботу,			
4056	310	147	26	15-го мая на галі при Lovejoy і			
4135	4	148	21	Central Ave. Вступ: мушнина 25			
4259	1153	149	19	цнт. дами по 15 цнт.			
4334	11	150	4	На сей баль запрошуємо всіх			
4411	—	151	1	чесних Русинів як з Буфало так			
4531	5	7	152	і околиць. За добру забаву ру-			
46159	137	153	11	чить			
4756	3	7	154	Комітет.			
48102	10	8	155	ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ			
4918	—	156	23	устроє бр. Усп. Пр. Бог. в			
509	—	157	40	South Fork, Pa. від. 189. в субо-			
5138	—	158	30	ту, дня 22-го мая с. р. Початок			
5249	6	159	22	точно о годині 1-шій по пол. У-			
53199	2061	160	18	сіх чесних Русинів з міста і око-			
5410	5	1	161	лиці запрошує			
5580	4	9	162	18—19			
5641	1	4	163	Комітет.			
5722	1	164	15	ВЕЛИКИЙ БАЛЬ			
5892	625	165	43	устроє бр. сьв. Івана Хрест. від			
5931	5	4	166	96 в суботу, дня 29-го мая с. р. в			
601	8	6	167	галі „Просьвіти“, 109 7-th Str.			
6186	2	168	10	S. S. Pittsburg, Pa. Початок то-			
6291	419	169	31	чно о год. 3-ій по полудни. Вступ			
6375	9	170	8	для мужчин 50 цнт. а для жінщини			
644	—	171	3	25 цнт. Дохід призначений че- рез половину на гр. кат. церков і касу братства. Усіх чесних Ру- синів з Пітсбурга і околиці за- прошує ся сердечно. Музика знаменита, за добру забаву ру- чить			
6592	411	172	8	Комітет.			
6638	7	2	173	ВЕЛИКИЙ БАЛЬ			
67148	210	174	35	устроє бр. Усп. Пр. Бог. в			
6814	1	8	175	7	1	—	—
6932	3	2	176	13	—	—	—
7053	6010	177	10	—	—	—	—
7120	—	178	8	10	—	—	—
7267	25	179	39	3	—	—	—
7315	5	3	180	13	—	—	—
7415	—	181	—	—	—	—	—
7524	1	182	16	6	—	—	—
7617	101	183	14	6	—	—	—
7719	—	184	39	—	—	—	—
78168	2	185	55	—	—	—	—
7922	1	186	32	—	—	—	—
8063	—	187	9	9	—	—	—
8118	8	188	20	4	—	—	—
82119	123	189	31	2	—	—	—
836	61	190	22	29	—	—	—
8450	—	191	39	1	—	—	—
85135	313	192	11	11	—	—	—
8663	1	193	10	—	—	—	—
8718	1	9	194	7	9	—	—
888	7	8	195	15	2	—	—
8918	—	196	43	—	—	—	—
9019	1	2	197	38	3	—	—
9168	17	2	198	30	18	—	—
9288	37	199	23	4	—	—	—
9315	—	200	—	—	—	—	—
9439	15	1	201	14	1	—	—
9551	10	202	7	44	—	—	—
9656	1917	203	3	37	—	—	—
9715	1	3	204	2	16	—	—
9829	118	205	27	17	—	—	—
9964	32	9	206	8	—	—	—
10011	4	207	53	5	—	—	—
1011	9	208	52	2	—	—	—
10269	2	2	209	58	—	—	—
10314	—	210	24	20	—	—	—
10493	631	211	8	21	—	—	—
1056	11	4	212	20	—	—	—
10647	22	2	213	17	7	—	—
10745	513	214	32	15	—	—	—

В місяць Цвітню с. р. приєднали до Р. Н. Союзу є їдуючі нові Братства і члени.

Бр. сьв. Арх. Михайла в West Pullman, Chicago, Ill. Від. 243.
Параджинський Михайл, Квасниця Владик, Олещук Якуб, Гасюк Іван, Гавришків Олекса, Мацяк Микола, Стефанюк Михайл, Гасюк Андрей, Карилук Теодор, Стефанюк Василь, Гавришко Співак, Мостовий Григорій, Мішкевич Василь, Чорномас Василь, Гавришків Василь, Харків Гаврил.
Братство сьв. Іоана Хрестителя в Bellfonte, Pa. Від. 244
Бендза Мих., Бендза Іван, Кушвара Михайло, Прашкевич Іван діти, Томаш Михайло, Ланковський Іван, Гриньо Федор, Боньчак Іван, Гриньо Дмитро, Прашкевич Тимко, Барняк Іван, Журат Михайло, Кушвара Петро, Чайка Йосиф, Бендза Михайло, Клепач Франко, Мельник Іван, Мораїда Войтих, Цапик Стефан, Вуйцик Теодор, Козла Михайло, Рачковський Антоній, Григорук Михайло, Пішко Федор, Міявеч Андрей, Лисий Петро, Грай Петро, Прашкевич Іван Бабяк Ів. В. г. Демчак Мих.
В. 3. Кобеля Гриць.
В. 6. Кричалуші Василь Майлику, Бухало Михайл Михайлі, Сутак Михайл Митру.
В. 7. Стефанов Анна дит., Крисоватий Теодорій, Смерчанський Іван, Когут Іван.
В. 8. Копко Марія.
В. 9. Феценко Настя дит.
В. 14. Ридзик Анна, Лага Параска, Баницкий Теодор, Патрош Матвій.
В. 18. Обух Михайл.
В. 19. Лазар Осиф.
В. 23. Решетар Мих., Петканіч Юрій.
В. 27. Долинський Мих. дит.
В. 29. Гриняк Дмитро, Гриняк Іван, Гриняк Мих. діти.
В. 31. Бобалик Мих.
В. 32. Бласко Юрій.
В. 33. Малішевський Теодор.
В. 34. Вовчак Марія, Прицик Дмитро.
В. 36. Василюк Іван, Завнирчик Повив.
В. 38. Ониськів Гринько.
В. 39. Сембратович Андрей, Осад Іван, Луцшшин Николай.
В. 40. Здивач Мих. дит.
В. 41. Перун Петро.
В. 42. Шептак Андрей.
В. 46. Медвід Василь, Пелехатий Григорій, Лихолат Мих., Мрочко Василь, Яцків Мих.
В. 51. Млічко Йосиф.
В. 52. Ванат Катерина, Гавриляк Параскевія.
В. 55. Дрозд Йосиф.
В. 56. Бурка Іван, Вархоляк Павло дитина.
В. 61. Пітер Іван.
В. 62. Сивик Ева дит., Споляк Михайло.
В. 63. Гнатов Маріянна, Одрієвська Анна, Гомізна Евка, Мушка Кароль, Петрівський Митро.
В. 66. Вікай Марія.
В. 67. Гулич Андрей.
В. 70. Гурман Сень, Кохан Андрей, Дзвінчик Петро.
В. 71. Шефка Петро.
В. 73. Модь Дмитро, Хростовський Каз., Мельник Андр.
В. 76. Романовський Внц.
В. 80. Рабчак Василь.
В. 85. Дуда Іван.
В. 86. Рибчак Ник.
В. 88. Ромениць Петро.
В. 91. Панчак Павел дитина. Шедний Іван.
В. 92. Клас Іван, Кажук Вас.
В. 94. Андрусьо Шашко.
В. 97. Орас Тимко.
В. 99. Гулька Федько.
В. 104. Корніташ Андрей.
В. 105. Коріляк Николай.
В. 106. Бернатович Йосиф, Зембрань Зигмунт, Горішний Стефан, Габ Григорій, Старух Іван.
В. 108. Осадчук Яким, Пелих Іван, Вістовський Лія, Гузіль Михайл дит.
В. 109. Александер Іван.

В. 112. Мандрона Стефан.
В. 113. Гохла Петро, Цапаз Антошко, Михневич Андрей.
В. 115. Конкус Іван.
В. 117. Костецкий Іван, Драбик Петро.
В. 119. Алфудди Михайло, Шуган Василю, Тураніча Мих., Племша Іван.
В. 120. Яців Петро.
В. 121. Вратель Осиф Іван.
В. 122. Захрош Анна, Андрей-ццо Анна.
В. 123. Мороз Ілько, Лісевич Ігнатій.
В. 126. Кшевінський Йосиф.
В. 130. Федюк Дмитро, Проців Станіслав, Гой Василь, Коронівський Петро.
В. 132. Вольтний Станіслав, Грушак Володимир, Палка Іван, Дурняк Максим, Гайдук Стефан, Грошецкий Іван.
В. 133. Дідівський Василь, Мригуд Елія, Романчик Андр.
В. 134. Шалаван Йосиф.
В. 135. Рафальський Іван, Фенчишин Михайло, Фенчишин Текля, Ганьчар Іван, Лисейко Мих., Дмитрович Йосиф.
В. 140. Волощак Андрей, Кіхтан Теодор.
В. 141. Романович Яворський Михайл.
В. 143. Питгорний Максим, Максимчук Юрій.
В. 146. Шорек Тимко, Данила Василь, Мрочек Іван, Самборський Антошко.
В. 147. Рудакевич Дмитро, Трач Олекса, Гнат Іван дит.
В. 151. Висосарська Вікторія, Кволик Анастасія, Давидко Юлія, Ковач Текля, Синишак Анастасія, Бачик Анастасія, Дверницька Анна.
В. 155. Гладун Василь.
В. 156. Яворський Іван.
В. 157. Калінін Василь.
В. 158. Філас Анна, Ятчишин Мих., Вархолик Томко.
В. 160. Іванців Стах.
В. 161. Яклик Іван, Вашура Стан.
В. 162. Данилів Іван, Лесик Онуфрей, Сіденяк Теодор, Федчишин Ілько, Кушнер Михайло.
В. 164. Ярош Дмитро.
В. 168. Попаца Іван.
В. 170. Венгрінович Юрій, Головачек Теодор.
В. 171. Федько Никола, Сибидло Іван.
В. 172. Висенський Василь.
В. 174. Жуковский Йосиф, Лесів Киріло.
В. 176. Мазецкий Михайло.
В. 179. Чопко Михайл.
В. 182. Гришко Іван.
В. 186. Яно Марія.
В. 189. Ясінський Казимір.
В. 191. Скіра Григорій.
В. 195. Астріб Антін.
В. 197. Сліпец Василь, Гой Михайл, Славич Іван.
В. 202. Гвоздь Марія.
В. 207. Варабаш Стефан.
В. 208. Ковач Михайл.
В. 209. Кузеньяк Гриць, Бобеньчук Федор, Повлюх Федор, Хилінський Йосиф, Менда Матій.
В. 210. Малиновський Адриан.
В. 211. Бусель Михайло, Стичак Дмитро, Стичак Настя.
В. 221. Крілик Прокоп, Томашевський Василь, Дидимус Мих.
В. 222. Гуменич Василь, Качмарчик Анна дит.
В. 225. Бейба Іван, Маласич Олекса, Полюжин Онуфер, Климшин Іван, Конюшак Михайл, Кузів Онуфрей, Кузів Дмитро.
В. 227. Завійський Ілько, Маюр Антін, Хома Стефан.
В. 229. Гнатюшко Василь, Кузеньчак Теодор, Гнат Никола, Саміла Николай, Лудак Павло, Брудний Стах, Симанський Іван, Кривий Гриць.
В. 230. Дудаш Анна.
В. 233. Пап Михайл, Онуфер Михайло.
В. 235. Бобак Михайло, Крушняк Іван, Дідич Іван.
В. 236. Лешко Марія.
В. 238. Негребецка Марія.
В. 239. Горятний Стефан, Гашин Стефан.

Т. Лавовський
секретар рекордовий.

Порох (нурява).

Нема однісінького місця на землі, де би в повітрі не було куряви. Її вона по містах і селах, не брак її на пустинях, степах та лісах. Навіть ледом вкриті вершки високих гір, безлюдні снігові підбігунові простори не є вільні від пороку.

Звичайно не помічаємо пороку в повітрі. А дїєся се тоді, коли куряви тої нема дуже багато. Поодинокі частинці пороку є за дрібні, щоби їх мож бачити голім оком. На се треба окремих приладів. Без побільшаних скол однак бачимо стовпи куряви несеної бурею по посушнім веремени або туман куряви під час віяня збіжа, хоч поодинокі частинці такі всі остають ся незамітними.

Близіші розсліди під мікроскопом виказали, яка скількість тих цїпких частинць знаходиться в тім місці, де нам само око нічого ще не каже про істване пороку. Ще найчистіший є воздух в горах. Та чистота ся є зглядна. В однім шестистіннім центиметрі буває на вершках гір яких кілька соток частинць пороку. Є се лише тоді, коли нема вітру. Коли вітер дме на гори з долів, то число частинць доходить тоді до десятків тисяч в тім самій скількості воздуха. По містах росте число порошників до кількох соток тисяч, навіть під час браку вітрів. В мешкальних комнатах де старають ся о чистоту, може бути в центиметрі цестистіннім і пів міліона дрібоньких цїпких частин. Коли в хаті горить газ світільний або є який курець, більшає се число і до кількох соток тисячів міліонів! Коли взяти куряву на вагу, то виказалось ся, що в однім метрі шестистіннім „чистого” воздуха з комнати буде яких 16 десятків тисяч грам. В фабриках може важити курява з того самого об'єму воздуха навіть 2 десятків частин грама.

Курява то пір'яні і піднесені рухом воздуха цїпкі частинці кори земної і того, що на ній є. А відривають ся порошники під діланем різних причин. Складають ся на се різні живля в природі.

Вітер мече і суне пісок по сухій землі, витирає її та творить ще дрібніші частини і піднімає їх висше як куряву. Відривані крапельники морської води розплює вітер так, що вода парує, лишаючи окремо в повітрі частини розпущеної в ній передше кухонної соли. Так само, як вітер, розкришує береги рік, озер і моря вода, причім творить ся також не мало пороку. Звірята рухаючись по поверхні землі творять силу куряви так як і чоловік, а то через терте об землю або й о поверхню власного тіла. Скількістю витворюваної куряви дорівнює чоловік навіть вітрови, а може й його перевищає. Тії міліони коминів по домах, фабриках, машинах залізних і господарських, лампи та всякі хочби примітивні варстати, се невипадково жерела куряви. В каменоломах, у ганчарів, ткачів, по млинах витворює ся порох так добре як в майнах угля, в ткацких варстатах, шліфівнях і токарнях. Міста чи краї, де цвиге промисл, прямо дують своєю курявою. Ніде стільки фабрик як в Англії, та ніде стільки куряви і мраків в тім краї. В білий день, серед полудня мусять в зимі світити по англійських містах ліхтарні. Мимо такого штучного світла гине там тоді багато людей, переїхавших возами задля темряви.

Порох витворюють і рослини а то ті, що пилок з їх цвітів переносять вітер. Плоскіньки конопі сиплять множество того пилку, а ще більше дають його дерева шпилькові. Лучає ся не раз, що пилок з дерев шпилькових пірваний вітрами пережене великі простори, спадючи опісля з дощем як т. зв. сірковий дощ. „Сірковий” дощ викликає пострах у забобонного люду так як „кривавий”, що завдачує свою краску червоному залістому порохові. Такі сіркові дощі часті є пр. в середній Америці, а криваві в північній Африці, на Середземнім морі і в південній Європі. А несуть сей порох так далеко вітри звані пасатами.

Підчас вибуху вулканів поривають газів крапельники лави, котра зараз стигне в повітрі. Повстає з них попіл вулканічний. Дрібний попіл йде з вітрами дуже далеко. Підчас вибуху Везувія в 79 році по Хр. несло попіл з під Неаполя аж до Палестини. В 1883 р. уносив ся попіл з одного з вулканів з островів сундайських в Азії також над Галичиною, а так само в кількох слідуєчих літах. Догадують ся сего звідси, що тоді бували облаки дуже довго по заході сонця ясні, а се можливе тоді, коли дуже високо понад землею є частинці цїпкі, що відбивають світло.

Учені, котрі розслідували підбігунові сніги, добачували на них дрібоньку залізисту пиль, яка складом не ріжнїла ся від метеоритів. Се наводило би на шогадку, що курява доходить до нашої землі і з поза неї зі світових просторів.

Шкідність куряви є не все і не всюди однака. Поміж частинцями мінеральними можуть бути в поросі бактерії. В середині більшості міст пр. Парижа буває їх по кілька тисяч в метрі шестистіннім, по селах по кілька сот. В зимі буває в повітрі менше бактерій чим в літі. Бактерії чахотки (сухот), тифа, холери, дифтерії, кору, шкарлатини уносять ся в повітрі, та переносять недуги на інших людей.

Таї мінеральна пиль буває небезпечна. Порох з олова, арсену, міді, окиси ртуті є прямо трійний, коли вдихаємо його довгий час до легких. Комнатні малюрі, що мають в багатьох красках олово, дальше складаті (зецери) по печатках, де в червках є також олово, хорують дуже часто і тяжко. Недуги легких, нервові пр. епілепсія сліпота, се частий вислід вдихання трійного пороку з олова.

Таї нетрійний мінеральний порох підкопує наше здоров'я. Найнебезпечніша тут є курява зложена з твердих частинць, острівних гранах та кінчиків. Перед веде скло і кварц. Люди, що займають ся шліфованем скла, не переживають 40 літ. Шкідний є також порох з паленого вапна, томасівки, цементу. Житє мулярів як і шліфівців є незавидне.

Порох з металів повстає при палованні, точенні. Є він гачковато зігнаний та острів. Ранить мін так як курява зі скла і твердих мінералів дієну оболонку в легких. На тих ранках множать ся скорше бактерії, та прискорюють смерть чоловіка. Навіть волюкністий порох в ткацких варстатах і прядільнях є небезпечний, бо заліплює груди так, що трудно його видалити підчас кашлю.

З огляду на шкідність куряви належить зменшувати її скількість, бо годі її цілком усунути. Скроплене водою багатьох предметів підчас оброблювання зменшає скількість куряви, а так само скроплюване улиці по містах. Провітрюване кімнат, саль фабричних є конечно, так само, як часте змиване підлог і знарядів. По варстатах, фабриках не повинні ті самі робітники все сидіти в найбільш порохових місцях, але належить їх часто заступати іншими. При роботі з дуже острою пилею повинно носити ся респиратори, т. є. прилади, що чистять воздух перед входом до легких. А вже не повинно допускати ся сухотничих робітників ніколи поміж здорових, щоби сих других не заражувати.

Позір, Братя Русини!

Братські шапки, відзнаки, ласи, хростки, фани, хоругви, уніформи, печатки всякого рода та для братств, як і для поодиноких осіб

Продаю майліпші види з життя Ісуса Христа від Різдва аж до Вознесіння. Продаю також книжки до молени і святків: руські, польські і словенські по дуже низьких цінах. — Братя Русини, а до того членом Р. Н. Союзу. Проч а чужини! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу гварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, — Scranton, Pa.

ПОВОРОТ ПОБІДНИКІВ.

Від непамятних часів завсїгди кожний народ святкував урочисте поворот побідників. Кожний старав ся показати їм свою любов і пошану. Може се буде скромним, однак зовсім слушним порівнянем, похід побідників з побідним прогресом Тріне-ра Американського Еліксіру Гіркого Вина? Се вино побідило усі наслідуючі, бо ліпшого препарату від сего вина не може безусловно ніхто спреларувати. Колиб се можна зробити, то міг би се зробити тільки один Трінер. Його лабораторія стоїть під опікою людий науки, є взором чистоти і для кожного доступна. Його препарат є загально знаний загально як лік, на який можна спустити ся в усіх недугах жолудка, кишків і крові. Уживайте його, як лише ваш апетит стає ся слабшим, коли тільки відчуваєте змученє, ослабленє без ніякого видимого поводу. По всіх другосторах.

Jos. Triner,
616—622 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Жа Жабожєньства Мавєї

порукає ся книжкою

Параікс до Пресв. Богородиці

Можна дістати в Руській Книгарни 12 штук за 50 цнт.

Ruska Knyharnia,
404 Broadway, Scranton, Pa.

„Гайдамаки“ місячник для українського робучого народа в Америці.

Виходить в четвер в кінці кожного місяця під числом 339 E. 20-th Street. New-York, N. Y.

Передплата на рік 100 доллар.

В Австрії і Росії „150. доллара

Адреса: „Haidamaki“
127 East 7 Street,
New-York N. Y.

Хористна праця для кожного!

Потрукуємо чесних людей до розповсюдження нашого краєвого тютюну за добрим винагородженієм. Ся праця єсть дуже поплатна і легка для кожного Русина. В кожній місцевості знаходиться багато робітників, котріб хотіли також тютюну, який курили у своїй вітчизні. Отже ми кождо-му дамо до розпродажи власне такий тютюну і його працю коло розпродажи совістно винагородимо. Маємо тютюну російський і австрійський.

Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всі будуть йому завидувати.

Пашіть сейчас по близші інформації і прибіки тютюну, котрі висилаємо даром — залучаючи 2 ц. марку на пересилку — до
Russian Tobacco Co.
132 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y.

ХТО ХОЧЕ
дістати цілком нове видане
Мани Америки і Канади,
нехай витне се оголошенє і при-
шле його разом з 2 центовою
маркою під адресою:
John Nemeth,
457 Washington str.,
New York, N. Y.

ДЕ Є

мій брат, Андрей Плішек, родом з Супранівки, пов. Скалат. Через довгий час мешкав в Геркімер, Н. Й. і всім місяців тому десь пропав. Хтоб о нім знав, або він сам зволить повідомити:
Steph. Plishek,
233 Perry Str.,
15—18 Herkimer, N. Y.

ХОЧЕТЕ ДОБРУ РІЧ НАБУТИ а при тім дешево, удайте ся на понизшу адресу. Пишіть по польсько-руський образковий каталог і залучіть марку на 2 цнт.

Адреса:
ANIELA ORZECZ,
Sulyvan Court, New York City.

ПО АНГЛІЙСЬКИ

хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найлекшою методою, нехай пришле марку на відповідь а я сему пришлю пробну лекцію в польській мові і всякі близші інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y. 14—19

РУСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

В кожнім разі можна тут дістати працю. Так мушину як жєнщини і то в місці і в околиці. По близші інформації просить ся удавати під адресу:
I. RYKSYNSKI,
432 E. 5-th Str.,
15—18 NEW YORK, N. Y.

ОРХЕСТРА РУСЬКА

ІВАНА ЗЕЛІНСЬКОГО
порукає намати Вп. Родимців при нагоді балів, пікніків, представлень, весіль і т. п. нагод своєю знамениту зіграну музику
18 Clinton Str.,
16—19 New York, N. Y.

ОГОЛОШЕНЄ.

Пошукує газдині св'ященник, безженний, замешкалий в стейті Нью-Йорк. Особа маюча замір старати ся о се місце мусить бути жєнщиною старшою віком понад 40 літ, має добре розуміти ся на кухні, має бути тверезою і совісною, доброго здоров'я і мусить уміти по руськи (не по словацки) і по англійськи. Першенство будуть мали ці, які вже в краю і в Америці були в подібних обов'язках. Єсли можливе, пожадана рекомендація. Зголошенє засилати на адресу:
„Svoboda“
(для св'ященника)
184 Hudson Str.,
17— New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союзу”, кожде братство належне до „Союзу”, повинно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до каси „Союзу”. G 63

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000
ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому бобітніки організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про звичаї	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками ..	15
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15

Многострадалий народ, о-гляд історії українського народу	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русиним ..	10
Смерть	10

Стародавні казки та оповіда-ня	15
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жне	15

Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ..	60
Польско-англійський тлумач ..	60

Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	\$2 50
Хліб Душі	2 50
Druh Duszi	1 50
Druh Duszi (в звич. опр.) ..	75
Молитвенник малий	1 50
Вісєць	1 50
Зборник	2 30

Також можна дістати:
Книжочки колекторські цер-ковні

Книжочки Братські

Метрики хрещення

Метрики шлюбні

Метрики смерті

Помяник померших душ ... 10

Пішіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York
N. Y.

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапорів, гузиків, братських відзнак, шапок та усіх річів потрібних для братів в Америці!
ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.
Пішіть по наш великий, 60 сторін чисельний каталог, в якому містяться також сотні похвальних листів від всіх словянських братств в Америці. Пішіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповісти будемо по словенськи.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евеню вишукує роботу для мушин і желцій, і у діляє інформацій та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на свісі плейзі для мушин, або дівчат, донести про се під слідуючою адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York
Іван Солтис, менеджер.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Маммоша! Всі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпірайте. Мамрош Руєн справедливий, А в бізнесі все уцвятий — Хто-же хоче більше знати, Прошу прийти й переконатись. Горівки найлучші має, Їх злих зовсім не тримає. Й так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю Арак, коньяк, рум, паленка І кмітківка солодівка; Вина рівнож всі хороші І то за дешеві гроші. Пиво свіже і холодне — Лучше бути вже не годне. Ё півгара, щоб курити Лиш у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте. А ті, що з контрів приїжджають Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Капітал \$100.000.00
Надвизка \$633.431.51
Ціле майно \$4,327.853.05

German Savings & Deposit Bank
на розі 14-го і Carson улиці.
South Side,
Pittsburg, Pa.

є загально знаний, як один з найлучше проваджених Банків в Пенсильванії, що повні ствердили і державні контролери. Щадіть отже і складайте гроші на % тільки в тім Банку як одинім з найпевніших. Висилаючи гроші платите від пересилки ціни поштової. Шифкарти на всі лінії II. і III. кл. Справи військові, нотаріальні і судові залагоджуємо скоро.
Й. Е. Рот, президент,
Й. Е. Ерн від ексекутиви,
А. П. Міллер касієр,
Ал. Бучак ур. банку.

Золота годинна і ланцюшні скарби!
Американський вигар з поволоченою або нислєвою ковертою. Гварантує ся, що він тримає добрий час і риваєсь 10-доллєро від годинні. За дарме кому небуль хто спростє 24 кавалєрів золотарських виробів 10-доллєров. Прішлїть свій адрес, а ми вишлємо сі золотарські річі; коли спростє прішлїть \$2.40 за спростані кавалєри ми вишлємо сію годинку і ланцюшок.
CROWN JEWELS CO. Dept. 8
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої полп., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269-B.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОГРАФ ПАВЛО ГУРДУС
77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.
Прійдіть до моєй робітні і придивіть ся мой роботі, а яко правдиві впакові переконатесь, що я більше даю, чим обіцяю. Фотографії виконую старанно і в всякою точністю.
Дивіть ся добре на номер дому!
P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Ви Родичи! що оланоким управлінням до пересилки грошей на свій Контексткот є

ГАВРИІЛ ДЗЯДИН,
130 Main Str., Derby, Conn.

акції є потарем публичним і має право є стати в сумі 10.000 доллярів. У який справі удавайте ся лиш до нас. Ви виробляє повновластє шифкарти кушна і продаже і т. д. По дякує справи військові як увільняти від асентурунку, контролі, виправ і т. д. Продає шифкарти на всі лінії корабельні. Милє і пересилає грош до всіх країв.

Тому, Родичи, проч а чужим і удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK
130 Main Str., Derby, Conn.

Ім. а 17-мамінями Желїзничий годинник для мушин і жінок, накручує ся без ключика поволочуваний, і гваранцію на 20 літ, подвійні куверти красіво вирівані. Ходять без условно точно та спеціально зроблені для людей, котрі роблять при жє ділничих, і гварантує ся на 20 літ. Не звичайна нагода — Ми вишлємо сію годинник на кождо адресу за послєдєною (C. O. D.) \$3.75 і за второтом перє силка, є тим привілейом, що кождий може його отримати, і сєлі єму не по добєє ся — те тоді не потребує платити ані єдного цєнта. За такий годинник у якийшого кушє треба заплатити 3 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволочєний ланцюшок є дарунком — до дає ся даром до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Одинокий руский адвокат і потар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.

Залагоджує всі справи в Галичині Процєса спадковї і ґрунтовї. Відбєрє гроші від довжєнників. Справи військові Споряджує контракти, повномочіє і ані інші документи. Перєпроводжує інтєбуляції і всі виписи гілєтєчє. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. P. O. Box 378, WILKES-BARRE, PA.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшло
Папєрі листові
окрашені гарними вінетами і портрєтами наших руских гєнїїв — Продає друкарня „Свободи“ пціні 50 пнт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Dr. J. POLLOCK
176 Newark Ave., Jersey City, N. J.
Рєє зуби без всякого болю. Вєставляє зуби, котрі ривонї наслідують натуральні. Зіспутї зуби виповнює пльомбами золотими, платиновими або мїстними.
17-20
Робота ГВАРАНТОВАНА.
Пріймає тяжєві сплати, єсли не можна заплатити всего нарає. У нас розмовитєсь по руськи.

50 ц. місячно за золотий перстїнь, ланцюшок і годинник!
Лише 100 маємо на продаж за місячною сплатою!
Щобї розповсюдити наш товар, продаємо 100 годинників і ланцюшків поволочуваних вартостє 30 доллярів в місячних рєтах по 50 цнт. лишє по цїні 22 доллярів.
Бажачує гварантуєвати добєє наш годинник, гварантуємо за его виконанє і механїзм в отворєною ковертою. Берємо его за вєсїди до рєпарациї, а єслиб ми сєго не зробили, можете перєстати платити місячну рату. Ся гваранція є найліпша, яка колинебуль даєсь при продажї годинника. Наші годинники суть ліпші як ті, які звичайно продаєсь за 30 доллярів. Ланцюшок є поволочуваний і гварантований на 20 літ.
Адвєртайємуєчи наш годинник і ланцюшок, лишє 100 штук продаємо по цїні 22 дол. в місячних рєтах по 50 цнт. Отжє, як бачитє, продаж по тїй цїні є ограничєна; ми кождої хвилї маєм право вєстримати сію офєрту. Єсли отжє прішлєтє замовленє записєно, тоді вже не дїстанєтє нашого товару по цїні зниженїй.
Прішлїть протє 1 дол. як задаток, а ми прішлємо на вашу адресу прекрасний годинник з ланцюшком. Рєшту будєтє платити як салдує: в протїгу перїхїх 6 мїсїцїх 6 дол., с. є. 1 дол. місячно, а по 6 мїсїцях 50 цнт. кождого мїсїця, доки цїла сума не вїстанє виплачєна. По доконанїї салатї прішлємо вам як дарунок золотий перстїнь, цїна котрого під гваранцію є 10 доллярів, або вертємо гроші назад.
Спішіть ся з замовлєнями і не вєнєдбайтє сєї нагоди! Мїсїчні рєти суть так малї, що і найбїднїший може мати сєй годинник з ланцюшком і золотий перстїнь, єсли заплатити 50 цнт. місячно.
Пішіть на адресу: 15-18

SATURN WATCH CO.,
Dept. 12,
28 West 29-th Str., New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

маш і, шавки, відзнакє, хоругви, у іфюрши.

Цїнає і проєктє вишлє даром
Можєтє прєстє до нас по руськи, єслибачєтє ані подїєчє.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
ШЕНАНДОА, ПА.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвизка 120.000.00 дол.
Дєпозити визшє пів мїлїона доллярів.

Є є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучєних Дєржав і під безпосєредною ков тролєю тогож уряду.

Є сє одинокий Банк в Шєнан-доа, Па. що має свій власний будинок, в яким мїстїть ся почта.

Вкладайтє гроші до того Банку а дїстанєтє від них процєнт Банк сєй виплачує що року тїсїчї доллярів процєнту своїм ко-стумєрам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руськи.
Merchants National Bank
на розі улицє Мєйн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

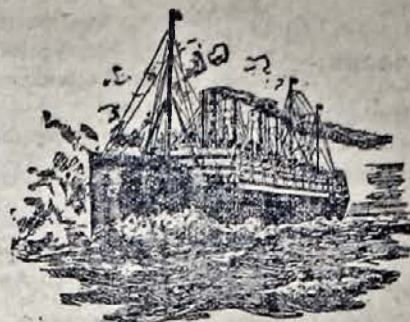
THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвизка і нероздїленї зискї \$93.000.00.
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулїи Кавнтї.

Провадить загальний банковий бізнес. Видєє міжнародні мовні орєдєр, драфти і перєсилає гроші до всіх частїх сьвіта. по значєє гроші на рєальностї. Дєлєзїтє сєго банку подвоїлєс. протїгом послїдїхїх 5 літ і вїносїть тєпер околє \$500.000.00.

Гроші перєсилає чєрєа фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Руска
Агенція
Кора-
бельна
і Пере-
силка
Грошей

3 кав-
пією
15.000
доллярів
(пів кон-
трєлєю
Сєбїшу
Кїо Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Перєсилає Гроші до всіх країв по цїнах можливє найтан-ших і як найскорше.
Продає Шифкарти на різні лінії корабельні до старогє краю і з краю до Америки по найтанших цїнах.
Виробляє повновластї, контракти кушна і продажє за-осмотрї підписоч конауля; перєпроводжує вєлкі пїшї справи зі судами і старокравцїми властїми.
Полєгуджує справи військові, як увільнєнє від асєтирунку, військовї контролі, увільнєнє від виправ і т. п.
Мїняє гроші — старокравї на америкєнські і америкєнські на краєві після бїжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Читалисьте вже нову газету

ШЕРШЕНЬ?

Правда, яка цікава і сьмїшна? Образків повно, а чєшє усіх ворогів Руси лєвєтє, без страху...

4-тє числє „Шєршєнє“ вийшлє на сьвятє, 5-тє вийдє 1-го мая і його дїстануть тїльки прєдплатникї.

Навїть до рїдного брата не прєлєтєть „Шєршєнє“ без грошїх. Тому спішіть ся і прїсилаєтє замовленє гроші на таку адресу:

„SZERSZEN“
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Лікар + Спеціалїст

Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.

Тєлєфон 3645 Orchard.

Лїчить усякі недуги дїточї, мужєскї і жїночї.

Вилїчєнє — єли можливє — гварантує ся. Лїчить після найновїших систем елєктрикою, та посїдає найлучтїшї елєктричні машини.

Дослїджує при помочи промінїв Рєнтгєна. Nebulitzer — одиноке пайуспїшнїше срьєтєво протї катару при помочи інгалїції.

DOCTOR SCHULTZ

39 E. 7th Str., New York City,
помїж 2 а 3 євєню.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосїб. без всяких примїшок.

Хто лиш раз покоштує сєго пива, то иншого вже не будє пити.

Голова від него нїколи не болить, бо єсть здоровє і поживнє.

Не трєба его зрєш-тєю хвалити, бо добєє само за сєбє говоритє.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.